

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 kwietnia 2016 roku - znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. w Z., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 29 marca 2016 roku, odmówił T. U. (1) prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 roku: 29 lat i 10 dni ogólnego stażu pracy, w tym: 2 miesiące i 1 dzień okresów nieskładkowych oraz 28 lat, 10 miesięcy i 9 dni okresów składkowych. Organ rentowy uznał, że wnioskodawca udowodnił staż w szczególnych warunkach jedynie w wymiarze 14 lat, 9 miesięcy i 26 dni (decyzja - k. 23 - plik I akt ZUS).

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 18 kwietnia 2016 roku złożył T. U. (2), podnosząc, że organ rentowy niesłusznie nie uwzględnił jego zatrudnienia w szczególnych warunkach w okresie od 1976 do 1983 roku jako starszego rybaka morskiego w Przedsiębiorstwie (...) w D.. Ubezpieczony wniósł o uznanie, że spełnił wszystkie warunki do uzyskania prawa do emerytury (odwołanie - k. 2).

W odpowiedzi na odwołanie, złożonej w dniu 2 maja 2016 roku, organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo ZUS podniósł, że nie zaliczył wnioskodawcy pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w D. od 25 października 1976 roku do 31 maja 1983 roku, na stanowiskach „młodszy rybak”, „rybak” i „starszy rybak”, ponieważ złożone świadectwo pracy z dnia 31 maja 1983 roku nie odpowiada wymogom wskazanym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zm.) (odpowiedź na odwołanie - k. 3).

Pismem procesowym z dnia 16 sierpnia 2016 roku T. U. (2) wniósł o uwzględnienie do zatrudnienia w warunkach szczególnych okresu odbywania służby wojskowej (pismo procesowe - k. 25).

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie. Wnioskodawca sprecyzował, że wnosi o zaliczenie do pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w D. w okresie od 25 października 1976 roku do 31 maja 1983 roku (stanowiska stron - e-protokół z dnia 8 listopada 2016 roku - 00:01:49 - 00:02:53; 00:33:36 - 00:34:12 - płyta - k. 36).

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony T. U. (2) urodził się w dniu (...) (okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek – k. 1 plik I akt ZUS).

Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek – k. 2 plik I akt ZUS).

T. U. (2) złożył wniosek o emeryturę w dniu 29 marca 2016 roku (okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek – k. 1 plik I akt ZUS).

Ubezpieczony udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 roku ogólny staż pracy w wymiarze 29 lat i 10 dni, w tym: 2 miesiące i 1 dzień okresów nieskładkowych oraz 28 lat, 10 miesięcy i 9 dni okresów składkowych (okoliczności bezsporne, a nadto: dokumentacja zatrudnienia - k. 8 - 14 plik I akt ZUS, karta przebiegu zatrudnienia - k. 22 plik I akt ZUS).

T. U. (2) był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w D., od dnia 25 października 1976 roku do 31 maja 1983 roku (okoliczność bezsporna, a nadto zaświadczenie - k. 14 plik I akt ZUS; akta osobowe - k. 15; świadectwo pracy - k. 5 plik II akt ZUS).

Przedsiębiorstwo (...) w D. wystawiło wnioskodawcy świadectwo pracy za okres od dnia 25 października 1976 roku do 31 maja 1983 roku, gdzie w pełnym wymiarze czasu pracy pracował kolejno na stanowiskach: młodszego rybaka, rybaka i starszego rybaka (okoliczność bezsporna; świadectwo pracy - k. 5 plik II akt ZUS).

Zakład (...) Urzędu Wojewódzkiego w S., na podstawie zdeponowanych akt osobowych zlikwidowanego przedsiębiorstwa, wystawił T. U. (1) zaświadczenie, że był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w D., od dnia 25 października 1976 roku do 31 maja 1983 roku ostatnio jako starszy rybak.

/okoliczność bezsporna, a nadto: zaświadczenie - k. 14 plik I akt ZUS/

Ubezpieczony rozpoczął pracę w Przedsiębiorstwie (...) w D. w dniu 25 października 1976 roku na stanowisku młodszego rybaka. Następnie pracował na stanowisku rybaka i starszego rybaka. Stanowisko młodszego rybaka polegało na pomaganiu rybakowi i starszemu rybakowi. Była to praca przy nakładaniu ryb na maszynę sortującą. Ubezpieczony pracował też w ładowni i przy sterze. W ładowni wysypywał do skrzynek lód do przechowywania ryb. Rybak ze starszym rybakiem cerowali sieć. Starszy rybak pełnił również funkcję bosmana, co oznacza, że nadzorował też pracę rybaka i młodszego rybaka. Pracując przy sterze wnioskodawca zajmował się kierowaniem jednostką. Nie było odrębnego stanowiska, tzw. wachty. Ma wachcie pracowali na zmianę wszyscy rybacy. Czasem pomagał też motorzysta albo mechanik, był też kapitan, który najczęściej stał przy radarze i obserwował (zeznania wnioskodawcy - e-protokół z dnia 8 listopada 2016 roku - 00:33:36 - 00:34:02 w zw. z 00:03:00 - 00:10:37 - płyta - k. 36; zeznania świadka W. B. - e-protokół z dnia 8 listopada 2016 roku - 00:21:58 - 00:23:23; 00:28:14 - 00:30:02 - płyta - k. 36).

Młodszy rybak robił wszystko, co mu kazano. Pierwszy wchodził na pokład i ostatni z niego schodził. Rybak wybierał ryby, patroszył i wchodził do ładowni z młodszym rybakim, a starszy rybak opuszczał skrzynki z rybami do ładowni. Wszyscy pełnili także warty przy sterze (zeznania świadka W. B. - e-protokół z dnia 8 listopada 2016 roku - 00:28:14 - 00:30:02 - płyta - k. 36).

Wnioskodawca pracował w tym okresie na traulerach rybackich i zajmował się połowem ryb (zeznania świadka W. B. - e-protokół z dnia 8 listopada 2016 roku - 00:23:42 - 00:24:10 - płyta - k. 36).

Rejs mógł trwać od 3 dni do 2 tygodni. Jeśli jednostka się wyładowała i nie było sztormu, to natychmiast wypływała z powrotem. Nie było przestojów w czasie pracy. Było to zależne jedynie od warunków pogodowych. Czasem wnioskodawca woził ryby na Bornholm do Szwecji (zeznania wnioskodawcy - e-protokół z dnia 8 listopada 2016 roku - 00:33:36 - 00:34:02 w zw. z 00:12:30 - 00:14:23 - płyta - k. 36).

Rybak powinien mieć 8 godzin pracy a następnie 8 godzin odpoczynku, ale tak nie było. Praca trwała czasem bez przerwy - 2 - 3 doby, bez odpoczynku. Rybacy wracali do portu, zabierali skrzynki i wracali z powrotem na morze (zeznania świadka W. B. - e-protokół z dnia 8 listopada 2016 roku - 00:24:28 - 00:27:39 - płyta - k. 36).

Wnioskodawca wypływał w morze ze wszystkimi. Wszystkie kutry wypływały po kolei. Były one opalane węglem (zeznania świadka W. B. - e-protokół z dnia 8 listopada 2016 roku - 00:27:39 - 00:28:07 - płyta - k. 36).

Wcześniej wnioskodawca w okresie od 1 września 1969 roku do 30 września 1976 roku pracował jako tokarz w Fabryce (...) S.A.

W międzyczasie odbył służbę wojskową w okresie od 25 października 1973 roku do 16 października 1975 roku (okoliczności bezsporne, a nadto: świadectwo pracy - k. 4 oraz wyciąg z książki wojskowej - k. 3 plik II akt ZUS).

Wnioskodawca w okresie zatrudnienia w MPK Ł. - sp. z o.o. wykonywał pracę w szczególnych warunkach w okresach od dnia 5 stycznia 1984 roku do 30 listopada 1990 roku, od 1 grudnia 1990 roku do 31 grudnia 1992 roku oraz od 1 stycznia 1993 do 31 grudnia 1998 roku określone w wykazie A dziale IV poz. 21 oraz w dziale VIII poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zm.) (okoliczności bezsporne, a nadto: świadectwa pracy i zaświadczenia - k. 8 - 13).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku staż pracy w szczególnych warunkach jedynie w wymiarze 14 lat, 9 miesięcy i 26 dni (okoliczność bezsporna, a nadto: decyzja - k. 23 - plik I akt ZUS).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach ZUS, w szczególności na podstawie dokumentacji osobowej wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w D. od dnia 25 października 1976 roku do 31 maja 1983 roku oraz na podstawie zeznań wnioskodawcy i zeznań świadka W. B., który w spornym okresie pracował w tym samym przedsiębiorstwie również jako rybak i ma w związku z tym wiedzę na temat charakteru pracy świadczonej wówczas przez wnioskodawcę.

Zgromadzone dokumenty, zeznania wnioskodawcy oraz zeznania świadka nie budzą wątpliwości, co do ich wiarygodności, znajdują potwierdzenie w załączonej dokumentacji osobowej, uzupełniają się wzajemnie i stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Poza sporem pozostawało, że wnioskodawca pracował w spornym okresie kolejno jako młodszy rybak, rybak i starszy rybak w Przedsiębiorstwie (...) w D..

Zatrudnienie to zostało uwzględnione do ogólnego stażu pracy. Organ rentowy odmówił jednak uznania, że było to zatrudnienie w warunkach szczególnych.

Istotnie świadectwo pracy oraz zaświadczenie wystawione T. U. (1) za okres pracy w Przedsiębiorstwie (...) w D. nie zawiera doprecyzowania o szczególnych warunkach tego zatrudnienia.

Jednak przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło na niewątpliwe ustalenie rzeczywistego zakresu obowiązków wnioskodawcy na stanowiskach młodszego rybaka, rybaka i starszego rybaka, wykonywanych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i jako takie skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (vide art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn).

Jak dalej stanowi ust. 2 powołanego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 3 i 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace

w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 wskazanego rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

W rozpoznawanej sprawie nie było wątpliwości, że wnioskodawca spełnia ustawowe przesłanki co do wieku, ponieważ ukończył 60 lat w dniu 7 sierpnia 2014 roku. Nie jest również członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Ma także wymagany na dzień 1 stycznia 1999 roku okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 29 lat i 10 dni

Organ rentowy zakwestionował jednak wymagany okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Jak ustalił Sąd, stanowisko to nie znajduje oparcia w obowiązujących w tym zakresie przepisach ani w stanie faktycznym sprawy.

Regulacja § 2 Rozporządzenia, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed Sądem. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadka, zeznań wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w D. od dnia 25 października 1976 roku do 31 maja 1983 roku.

Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego wnioskodawca pracował najpierw na stanowisku młodszego rybaka, a następnie jako rybak i straszy rybak. Stanowisko młodszego rybaka polegał na pomaganiu rybakowi i starszemu rybakowi, wykonywaniu wszystkich ich poleceń. Była to praca przy nakładaniu ryb na maszynę sortującą. Młodszy rybak z rybakiem pracowali w ładowni. W ładowni należało wysypywać do skrzynek lód do przechowywania ryb. Starszy rybak opuszczał skrzynki do ładowni. Jako starszy rybak wnioskodawca pełnił też funkcję bosmana, co oznaczało, że nadzorował pracę rybaka i młodszego rybaka. Wszyscy rybacy na zmianę pełnili też wachtę. Wnioskodawca w spornym okresie pracował na trawlerach rybackich i zajmował się połowem ryb.

Nie ulega też wątpliwości, że pracował w wymiarze przekraczającym nawet 8 godzin dziennie. Podyktowane było to specyficznymi warunkami pracy. Rejs mógł bowiem trwać od 3 dni do 2 tygodni. Jeśli jednostka się wyładowała i nie było sztormu, to natychmiast wypływała z powrotem. Nie było przestojów w czasie pracy. Praca trwała czasem bez przerwy - 2 - 3 doby, bez odpoczynku. Rybacy wracali do portu, zabierali skrzynki i wracali

z powrotem na morze.

Zdaniem organu rentowego wystawione za sporny okres świadectwo pracy nie spełnia wymogów wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zm.), przez co nie ma możliwości uwzględnienia tego okresu do zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Rzeczywiście świadectwo pracy oraz zaświadczenie wystawione T. U. (1) za okres pracy w Przedsiębiorstwie (...) w D. nie zawiera doprecyzowania o szczególnych warunkach zatrudnienia.

Jak wynika z wykazu B, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zm.), do prac w szczególnych warunkach, których wykonanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego zalicza się prace rybaków morskich (wykaz B, dział IV, pkt 4).

Pomocniczo w tym zakresie odnieść się należy do wykazu B zawartego w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 24 Ministra - Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z dnia 15 sierpnia 1983 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu gospodarki morskiej (Dz. Urz. Urzędu Gospodarki Morskiej Nr 3, poz. 26).

W wykazie B dziale IV tego zarządzenia znajdujemy bowiem doprecyzowanie, że do prac w szczególnych warunkach zalicza się prace rybaków morskich m. in. w Przedsiębiorstwie (...) w D.. Wykonywane na stanowiskach młodszego rybaka, rybaka i starszego rybaka (pkt 11 - 13).

Nie ma zatem wątpliwości, że wnioskodawca w okresie od dnia 25 października 1976 roku do 31 maja 1983 roku, a więc przez 6 lat, 7 miesięcy i 7 dni, pracował na stanowiskach, które wprost objęte są zakresem prac wykonywanych w szczególnych warunkach.

W tym miejscu podkreślić należy jednak, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2011 r. I UK 393/10).

Treść świadectwa pracy nie może zatem przesądzać o ocenie, czy wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Wskazać trzeba jednak, że nazwa stanowiska wskazana zarówno w świadectwie pracy jak i w zaświadczeniu, pokrywa się z nazewnictwem przyjętym w powołanych rozporządzeniach, a pozostały materiał dowodowy pozwolił dokładnie ustalić zakres obowiązków wnioskodawcy w spornym okresie.

W tym miejscu raz jeszcze należy odnieść się do treści § 3 i § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zm.), który odnosi szczególne wymagania co do wieku i stażu pracy do ubezpieczonych wykonujących prace wymienione w wykazie A tego rozporządzenia.

Organ rentowy za udowodnione przyjął 14 lat, 9 miesięcy i 26 dni okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych na stanowiskach określonych właśnie w tym wykazie.

Prace wykonywane przez wnioskodawcę w okresie od dnia 25 października 1976 roku do 31 maja 1983 roku w Przedsiębiorstwie (...) w D. zawarte są natomiast w wykazie B, do którego odnosi się § 8 ww. Rozporządzenia.

Ustawodawca nie określił przesłanek, które musi spełnić ubezpieczony, aby nabyć uprawnienia do wcześniejszego wieku emerytalnego, w sytuacji gdy w różnych okresach wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A oraz prace wymienione w wykazie B.

Podkreślić należy jednak, że charakter przesłanek określonych dla wykazu B wskazuje, że ustawodawca prace te uznał za cięższe, przyczyniające się do szybszego obniżenia wydolności jego organizmu niż prace z wykazu A. Świadczy o tym fakt, że zgodnie z § 8 ust. 1 Rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w dziale IV wykazu B, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 50 lat dla kobiet i 55 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 10 lat wykonywał prace wymienione w dziale IV wykazu B.

Dla przypomnienia § 4 wymaga osiągnięcia wieku 60 lat przez mężczyzn oraz wymaganego okresu zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat wykonywania prac wymienionych w wykazie A.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca przepracował 14 lat, 9 miesięcy i 26 dni na stanowiskach wymienionych w wykazie A oraz 6 lat, 7 miesięcy i 7 dni na stanowiskach wymienionych w wykazie B.

Nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca przepracował ponad 21 lat w szczególnych warunkach. Do takich odnosi się bowiem zarówno wykaz A jak i B rozporządzenia. W ocenie Sądu niedopuszczalnym byłoby pozbawienie go możliwości skorzystania z uprawnienia do wcześniejszej emerytury tylko z powodu braku przepisu odnoszącego się wprost do szczególnej sytuacji, w której znalazł się ubezpieczony. L. w prawie wymaga zatem jej uzupełnienia zgodnie z dopuszczalnymi regułami wykładni. W tym wypadku zastosowanie znajduje wykładnia systemowa (uzupełnienie luki w prawie) i celowościowa. Oba zatrudnienia stanowią pracę w warunkach szczególnych, a zatem skoro prace z wykazu B wymagają krótszego okresu zatrudnienia możliwe jest ich zaliczenie i uzupełnienie nimi okresu pracy zaliczonego do wykazu A, pod warunkiem przyjęcia okresu pracy wymaganego dla wykazu A (tzw. rozumowanie z większego na mniejsze). Odwrotna konstrukcja nie byłaby już dopuszczalna. Natomiast zgodnie z wykładnią celowościową, do której często odwołuje się praktyka w odniesieniu do praw emerytalnych (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2015 roku, sygn. akt III UZP 11/15, publ. OSNP 2016/4/48, Prok.i Pr.-wkł. (...), LEX nr 1855549, Biul.SN 2015/11/28, (...)), przyjmując należy, iż celem uregulowania było zapewnienie dodatkowej ochrony osobom zatrudnionym w wyjątkowo uciążliwych i szkodliwych warunkach pracy i uznanie, że ubezpieczonemu, który pracował zarówno w warunkach szkodliwych (wykaz A) jak i bardziej szkodliwych (wykaz B), w sumie co najmniej 15 lat, nie służyłoby prawo do emerytury, byłoby niezgodne z celem uregulowania.

Sąd przyjął zatem, że wnioskodawca posiada okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze przekraczającym 15 lat oraz spełnia pozostałe przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Na marginesie jedynie Sąd odniesie się jeszcze do złożonego w toku postępowania wniosku o zaliczenie na poczet okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach również okresu odbywania służby wojskowej.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego okres zasadniczej służby wojskowej, odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zalicza się do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, jeżeli pracownik w ustawowym terminie zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 2006 r., sygn. akt III UK 5/06, OSNP 2007/7 – 8/ M.P.Pr. (...)).

Wnioskodawca odbywał jednak służbę wojskową w okresie od 25 października 1973 roku do 16 października 1975 roku w czasie zatrudnienia w Fabryce (...) S.A, gdzie pracował jako tokarz od 1 września 1969 roku do 30 września 1976 roku. Nie było to zatrudnienie w szczególnych warunkach, a tylko okres odbytej zasadniczej służby wojskowej przez pracownika zatrudnionego poprzednio w szczególnych warunkach, który po zakończeniu służby zgłosił w ustawowym terminie swój powrót do tego zatrudnienia, traktuje się tak samo, jak wykonywanie takiej pracy.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie ma zatem podstaw do zaliczenia okresu służby wojskowej na poczet zatrudnienia w szczególnych warunkach, co jednak nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia, wobec ustaleń, że pozostały okres zatrudnienia pozwala na przyznanie emerytury T. U. (1).

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę w dniu 29 marca 2016 roku, a wiek 60 lat ukończył w dniu 7 sierpnia 2014 roku. Prawo do emerytury należało zatem przyznać wnioskodawcy od dnia 1 marca 2016 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego z aktami rentowymi.

8 XII 2016 roku

M.U.(uzup)